

UZASADNIENIE

J. M., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) J. M. z/s w B., wniósł pozew przeciwko (...) S.A. w S. o zapłatę kwoty 1950,92 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26.03.2020r. do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w związku z kolizją drogową z dnia 26.02.2020r., której sprawca ubezpieczony był u strony pozwanej od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Podała, że w związku z likwidacją szkody w swoim pojeździe, poszkodowana A. C. na okres od 26 lutego do 13 marca 2020r. (17 dni) wynajęła od powoda samochód zastępczy, uzgadniając stawkę dobową za najem w wysokości 150 zł netto oraz opłatę za podstawienie i odbiór auta (73,80 zł brutto). Na podstawie umowy cesji z dnia 13.03.2020r., poszkodowana przełała na powoda przysługującą jej względem pozwanego wierzytelność w zakresie zwrotu kosztów najmu auta zastępczego oraz holowania. Niniejszym pozew powód dochodził różnicy pomiędzy kwotą, wynikającą z faktury nr (...) z dnia 13.03.2020r., w wysokości 3913,74 zł, wystawionej, tytułem najmu pojazdu przez poszkodowaną, opłaty za podstawienie i odebranie pojazdu oraz holowania pojazdu w dniu 26.02.2020r., a kwotą, wypłaconą dotychczas z tego tytułu w postępowaniu likwidacyjnym przez pozwanego (1962,82 zł).

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Zarzuciła, że wypłaciła odszkodowanie po zweryfikowaniu stawki dobowej najmu do kwoty 86 zł za dzień. Za taką stawkę zaproponowała poszkodowanej bezgotówkowy najem pojazdu zastępczego od współpracującego z pozwaną podmiotu. Poszkodowana nie skorzystała z tej oferty i wynajęła pojazd za cenę przewyższającą ofertę pozwanej, czym doprowadziła do nieuzasadnionej eskalacji rozmiaru szkody. Poszkodowana zakwestionowała także stawkę za holowanie oraz koszt podstawienia i odbioru pojazdu zastępczego.

Stan faktyczny:

W dniu 26.02.2020r. w kolizji drogowej uszkodzony został samochód osobowy marki V. (...), nr rej. (...), będący własnością A. C.. Pozwany był ubezpieczycielem sprawcy wypadku z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Działający w imieniu poszkodowanej powód zgłosił szkodę w pozwanym Zakładzie (...) (na podstawie pełnomocnictwa z dn. 26.02.2020r.).

Bezsporne.

Sąd ustalił:

Na adres poczty elektronicznej pełnomocnika strona pozwana w dniu 27.02.2020r. wysłała informację dla poszkodowanej o możliwości organizacji wynajmu pojazdu zastępczego wraz z pokryciem jego kosztów, przedstawiając szczegóły w załączonym dokumencie, m.in. odnośnie akceptowanej stawki dobowej najmu w wys. 86 zł. W odpowiedzi z tego samego dnia powód, jako pełnomocnik pokrzywdzonej, poinformował, że poszkodowana korzysta już z samochodu zastępczego wynajętego u powoda, zwrócił się o przesłanie projektu umowy wypełnionej na klienta i regulaminu wypożyczalni. W dniach 27 i 28.02.2020r. pozwana wysłała SMS na podany do kontaktu numer telefonu powoda z informacją o kontakcie celem zorganizowania pojazdu zastępczego, tj. wskazała numer telefonu i adres e-mail.

Dowód:

wydruk e-mail (k-23, 37-38, 41).

Poszkodowana korzystała z samochodu zastępczego wynajętego od powoda w okresie 26.02 – 13.03.2020r. W §3 umowy najmu wskazano, że cena najmu wynosi 150 zł + VAT za dobę. W zaakceptowanym przez poszkodowaną cenniku usług powoda przewidziana była ponadto opłata w wys. 60 zł netto za podstawienie i odbiór pojazdu.

Dowód:

umowa najmu, protokół zdawczo – odbiorczy (k-10-11), cennik (k-13), oświadczenie poszkodowanej (k-11v.).

Uszkodzony samochód poszkodowanej został zholowany pojazdem pomocy drogowej z miejsca wypadku do warsztatu. Koszt tej usługi wyniósł 703,44 zł, w tym: dojazd do poszkodowanego – 5,80 zł x 2,5 km; przewóz samochodu – 6,20 zł x 20 km; powrót do bazy – 5,80 zł x 23 km; czynności załadunkowe – 150 zł; czynności rozładunkowe – 150 zł.

Dowód:

specyfikacja czynności pomocy drogowej (k-12v.)

Na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 13.03.2020r. poszkodowana sprzedała powodowi wierzytelność z tytułu kosztów najmu w.w. pojazdu zastępczego wynikającą z faktury nr (...) z dnia 13.03.2020r.

Dowód:

umowa cesji (k-13v.); faktura nr (...) z dnia 13.03.2020r. (k-12)

Pismem z dnia 13.03.2020r. (doręczonym w dniu 18.03.2020r.) powód poinformował pozwaną o przelewie i zgłosił do rozliczenia koszty najmu i holowania na podstawie w.w. faktury.

Dowód:

pismo powoda (k-14v.-17).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Kwestia odpowiedzialności pozwanej za skutki wypadku z dnia 26.02.2020r., jak również legitymacji czynnej, nie była sporna. Powód uzasadnił swoją legitymację wobec pozwanego ubezpieczyciela tym, że nabył wierzytelność o wypłatę odszkodowania, z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego i holowania, od poszkodowanej, na podstawie umowy cesji (art. 509 k.c.). Poza sporem było również, że dotychczas pozwana wypłaciła z tego tytułu kwotę 1962,82 zł, przyjmując, jako bezsporny okres 17 dni najmu, po stawce 86 zł za 15 dni, 135 zł za 2 dni oraz wyceniając koszt holowania na kwotę 402,82 zł.

Należność dochodzona w pozwie obejmowała różnicę między kosztami wynajmu samochodu zastępczego, podstawienia i odbioru auta oraz kosztami holowania, naliczonymi przez powoda, a wysokością odszkodowania, wypłaconego przez pozwanego ubezpieczyciela. Sporna była wysokość stawki za dobę najmu pojazdu, wysokość kosztów holowania oraz zasadność ponoszenia opłaty za podstawienia i odbioru auta zastępczego.

Odnosnie stawki dobowej najmu, wskazać na wstępie należy, że poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Wystarczy, aby stawki najmu pojazdu nie odbiegały rażąco od średnich stawek na rynku lokalnym.

W rozpoznawanej sprawie strona pozwana zarzuciła, że oferowała poszkodowanemu bezgotówkowy wynajem pojazdu zastępczego w jednej ze współpracujących z nią wypożyczalni, bez konieczności ponoszenia jakichkolwiek opłat, w tym opłat z tytułu podstawienia i odbioru pojazdu – za cenę 86 zł za dobę. Podniosła, że za taką stawkę możliwy był najem pojazdu w zbliżonym standardzie do uszkodzonego, poszkodowana zaś nie skorzystała z tej oferty, wynajmując pojazd zastępczy od powoda za dużo wyższą cenę.

Jak ustalono, poszkodowana została poinformowana przez ubezpieczyciela sprawcy wypadku o dopuszczalnej wysokości stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego, warunkach najmu, i okresie, w którym może korzystać z takiego pojazdu. Informacje te zostały przekazane poszkodowanej w piśmie z dnia 27.02.2020r., przekazanym pocztą elektroniczną na adres powoda, jako pełnomocnika poszkodowanej.

Powołując się na obowiązek poszkodowanego minimalizowania szkody i zmniejszenia jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i art. 826 § 1 kc), strona pozwana wykazała, że przedstawiła poszkodowanej ofertę, która gwarantowała satysfakcjonujący poziom i zakres usług, a więc najem auta zastępczego w tej samej klasie co uszkodzony za cenę 86 zł za dobę. Poszkodowana mogła skorzystać z oferty pozwanego począwszy od dnia 28.02.2020r. Faktycznie jednak korzystała wówczas z pojazdu wynajętego od powoda w okresie od dnia wypadku, tj. 26.02.2020r., dlatego do czasu złożenia oferty przez pozwanego, tj. do 27.02.2020r. należne jej odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego powinno być naliczone po stawce dobowej, umówionej z powodem (150 zł netto – 184,50 zł brutto). Koszty te, w okresie do czasu złożenia oferty najmu przez pozwaną, były ekonomicznie uzasadnione, skoro poszkodowana była uprawniona do wyboru wypożyczalni i nie miała przy tym obowiązku poszukiwania najtańszej usługi na rynku, pozwana zaś nie wykazała, że stawka powoda była rażąco wygórowana. Dodatkowo, zasadnym było doliczenie w skład odszkodowania również umówionej z powodem opłaty za podstawienie i odbiór auta zastępczego w wys. po 73,80 zł, łącznie 2660 zł (184,50 zł x 2 dni = 369 zł + 73,80 zł = 442,80 zł). W dalszym okresie, tj. po przedstawieniu przez pozwanego oferty najmu pojazdu zastępczego po stawce 86 zł, ekonomicznie nieuzasadnionym było korzystanie przez poszkodowaną z pojazdu, którego czynsz najmu był dużo wyższy i niewspółmierny do jakości usług, oferowanych przez oba podmioty, przez co takie działanie doprowadziło do zwiększenia rozmiarów szkody. Nie zachodziły tu żadne szczególne warunki uzasadniające wybór podmiotu, oferującego te same usługi po dużo wyższych kosztach, zwłaszcza w sytuacji, gdy to nie poszkodowana ponosiła te koszty, a obowiązek ten spoczywał na ubezpieczycielu sprawcy wypadku. Dla poszkodowanej oferta ta nie była mniej korzystna co do świadczonych usług, natomiast istotna była cena tych usług. Sąd miał na uwadze, że poszkodowana zapewniana była, że nie ponosi żadnych kosztów w związku z wypożyczeniem auta zastępczego. Z tego punktu widzenia wybór poszkodowanej oferty powoda był racjonalny, korzystała z podstawionego samochodu nie ponosząc żadnych kosztów najmu, przy czym została zapewniona, że wszystkie koszty pokrywa zakład ubezpieczeń. Oczywiście takie zachowanie powoda nie kreuje obowiązku odszkodowawczego i jego zakresu. W dalszym ciągu zakład ubezpieczeń odpowiada tylko w granicach art. 361 kc. Odszkodowanie ma zrekomensować szkodę, nie może służyć wzbogaceniu powoda.

Rację miał pozwany, powołując się na obowiązek poszkodowanego minimalizowania szkody i zmniejszenia jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i art. 826 § 1 kc). Skorzystanie z oferty, która gwarantowała satysfakcjonujący poziom i zakres usług, a więc najem auta zastępczego w tej samej klasie co uszkodzony za cenę 86 zł za dobę gwarantowałyby wypełnienie tego obowiązku. Jeśli jednak poszkodowana skorzystała z innej oferty i kontynuowała najem u powoda bez uzasadnienia szczególnymi okolicznościami, to wówczas wyższe koszty tej usługi obciążają poszkodowaną, niezależnie od tego, że powód, który wynajął jej samochód za cenę wyższą – 184,50 zł za dobę - twierdzi, że stawka ta nie jest rażąco wygórowana w porównaniu z cenami innych wypożyczalni na rynku. Nie kwestionując uprawnienia poszkodowanej do wyboru wypożyczalni, wskazać należy, że w sytuacji, gdy dokonała ona wyboru, nie kierując się kryterium celowym i ekonomicznym (nie uściła wynagrodzenia za najem pojazdu w gotówce, lecz w formie cesji wierzytelności, w konsekwencji nie była zainteresowana negocjowaniem cen najmu, skoro i tak, to nie ona ponosiła ten koszt), to taka decyzja nie może wpływać na obowiązek odszkodowawczy pozwanego. Oferta pozwanego kompensowałaby bowiem szkodę. Wynajęcie auta za dużo wyższą stawkę, bez względu na zakres i jakość usług, prowadzi do nieuzasadnionego zwiększenia rozmiarów szkody i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 826 § 1 kc, w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody

(por. uz. uchwały SN z dnia 22.04.1997r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16.10.1998r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26.11.2002r., I CKN 1993/00).

Strony stosunku najmu samochodu zastępczego, nie mogą w sposób dowolny i z mocą wiążącą dla osób trzecich ustalać wysokości opłat za wynajem. Zgodnie z powołanym art. 826 § 1 kc, ubezpieczający ma obowiązek użycia dostępnych mu środków w celu m.in. zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Ubezpieczyciel, odpowiedzialny za szkodę, może oczekiwać od wierzyciela zachowania, zmierzającego do zminimalizowania szkody. Dlatego, ubezpieczyciel nie ma obowiązku zwrócić uprawnionemu każdej kwoty, wskazanej w fakturze, dokumentującej wartość szkody. Zgodnie z art. 354 § 1 kc, dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno - gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (§ 2). Nie oznacza to, jak już wyżej wskazano, że uprawniony ma obowiązek poszukiwać najtańszej oferty na rynku. Nie można jednak zaakceptować stanowiska, że kwestia wynajmu i jego kosztów pozostaje poza kontrolą czy też możliwością zajęcia stosownego stanowiska przez ubezpieczyciela. Wybór podmiotu, świadczącego usługę najmu należy do poszkodowanego, jednak decyzja w tym zakresie nie może powodować wzrostu zobowiązania ubezpieczyciela ponad niezbędny, uzasadniony zakres kosztów najmu.

Sąd oddalił wnioski powoda o dopuszczenie dowodów z zeznań świadka oraz powoda, ponieważ, pomimo zobowiązania, powód nie wskazał żadnych faktów – spornych i istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy – które miałyby być wykazane za pomocą tych dowodów.

Odnośnie kosztów holowania, pozwany nie kwestionował ilości przejechanych kilometrów ani faktycznego poniesienia tych kosztów na rzecz Pomocy (...), obniżając stawkę za kilometr do 6,15 zł oraz koszt załadunku i rozładunku do 123 zł. Nie wykazał, że koszt holowania, poniesiony przez powoda (k-12v.) był rażąco wygórowany, ani nie wyjaśnił podstaw ustalenia „średniej” stawki, którą przyjął i następnie wypłacił z tego tytułu kwotę 402,82 zł, uniemożliwiając weryfikację swojego stanowiska przez Sąd.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów w zw. z art. 822 kc i art. 436 § 1 kc w zw. z art. 435 kc, art. 361 § 1 i 2 kc, art. 363 § 1 i 2 kc, zasądzono na rzecz powoda odszkodowanie:

a) z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w okresie od 26.02.2020r. do 27.02.2020r. (2 dni) wg stawki 184,50 zł za dobę, w okresie od 28.02.2020r. do 13.03.2020r. (15 dni) wg stawki 86 zł za dobę, w kwocie łącznej 1660 zł; uwzględniając, że dotychczas pozwana wypłaciła z tego tytułu kwotę 1560 zł, zasądzono na rzecz powoda różnicę, tj. 100 zł;

b) z tytułu kosztów podstawienia i odbioru auta zastępczego w kwocie 73,80 zł;

c) z tytułu kosztów holowania w kwocie 703,44 zł (k-12v.), uwzględniając, że pozwana wypłaciła dotychczas z tego tytułu kwotę 402,82 zł, zasądzono na rzecz powoda różnicę, tj. 300,62 zł;

łącznie 474,42 zł (100 + 73,80 + 474,42) z odsetkami - zgodnie z żądaniem pozwu - od dnia następnego po wydaniu przez pozwanego decyzji z 25.03.2020r., mając na uwadze, że wezwanie do zapłaty (k-14v.) zostało doręczone pozwanemu w dniu 18.03.2020r., a pozwany nie kwestionował wskazanej w pozwie daty wymagalności roszczenia (art. 481§1 i 2 kc w zw. z art. 455 kc i art. 817 kc).

Orzeczenie w pkt III oparto na przepisach art. 98§ 1,1(1), 3 kpc i art. 108§1 kpc.